

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând demersul președintelui interimar al Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov privind examinarea propunerii de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Comrat Coleg Grigore și Starciuc Ștefan, înaintată de către avocatul Valeriu Stănesc, în interesele lui Surdu Vasile,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mustăță Nina și Mustăță Victor împotriva lui Surdu Victor cu privire la repararea prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La 20 iunie 2023, Mustăță Nina și Mustăță Victor împotriva lui Surdu Victor cu privire la repararea prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Cimișlia, acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat din contul lui Surdu Vasile în beneficiul lui Mustăță Nina și Mustăță Victor, a prejudiciului material în sumă de 6000,00 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, suma de 5000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în cadrul actualului proces, dar și suma de 200,00 lei cu titlu de cheltuieli judiciare constituite din plata taxei de stat achitată de reclamant la depunerea acțiunii și proporțional părții admise din acțiune, iar în total suma de 11 200,00 lei.

La 02 octombrie 2023, Sandu Vasile a depus apel, nemotivat, iar la 18 decembrie 2023 a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 28 septembrie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Cimișlia, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate și rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor a Curții de Apel Comrat, prezenta cauza a fost repartizată pentru judecare, în ordine de apel, completului de judecată compus din judecătorii, Dmitrii Fujenco, Ștefan Starciuc și Grigore Colev.

Prin încheierea din 29 decembrie 2023 a Curții de Apel Comrat nu a fost dat curs cererii de apel și a fost acordat apelantului 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru achitarea taxei de stat în sumă de 150 lei.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2024 a Curții de Apel Comrat a fost acceptată spre examinare cererea de apel depusă de Sandu Vasile împotriva hotărârii din 28 septembrie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Cimișlia.

Prin încheierea din 12 februarie 2024 a Curții de Apel Comrat a fost stabilită ședința de judecată pentru examinarea apelului declarat de Sandu Vasile împotriva hotărârii din

28 septembrie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Cimișlia, pentru data de 13 martie 2024, ora 14:45, cu participarea participanților la proces în modul corespunzător.

La 14 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile a înaintat propunere de recuzare a magistraților Curții de Apel Comrat Colev Grigori și Starciuc Ștefan, în temeiul articolului 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

În argumentarea propunerii de recuzare a invocat că, la 08 iunie 2022, Colegiul Curții de Apel Comrat, în componența judecătorilor Colev Grigori și Starciuc Ștefan au examinat și au pronunțat o decizie în cauza civilă înaintată de Sandu Vasile împotriva Ninei Mustață și lui Mustață Victor cu privire la repararea prejudiciului moral.

Astfel, în opinia avocatului Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile, aceste circumstanțe creează suspiciuni în privința obiectivității și nepărtinirii judecătorilor Curții de Apel Comrat, Colev Grigori și Starciuc Ștefan.

În această ordine de idei, avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile a solicitat admiterea propunerii de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Comrat, Colev Grigori și Starciuc Ștefan în temeiul art. 50 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă și transmiterea cauzei spre examinare unui complet constituit din alți judecători.

La 15 martie 2024, Președintele interimar al Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, a înaintat demers cu privire la examinarea cererii de recuzare înaintată de către avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile judecătorilor Curții de Apel Comrat, Ștefan Starciuc și Grigore Colev și strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad în cazul admiterii cererii de recuzare, motivând că în cadrul Curții de Apel Comrat activează 4 judecători și nu este posibil de a forma un nou complet de judecată pentru examinarea cererii de recuzare înaintată de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile depusă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mustață Nina și Mustață Victor împotriva lui Surdu Victor cu privire la repararea prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată (f.d. 142).

Studiind actele cauzei în raport cu argumentele expuse în cererea de recuzare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de recuzare depusă de către avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile, judecătorilor Curții de Apel Comrat, Ștefan Starciuc și Grigore Colev, din următoarele considerente.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a remarca faptul că, potrivit informației privind judecătorii în funcție din cadrul sistemului judiciar al Republicii Moldova, publicată pe pagina web oficială al Consiliului Superior al Magistraturii, actualizată la 29 iunie 2023, în cadrul Curții de Apel Comrat activează 4 judecători: Dmitrii Fujenco, Grigori Colev, Andrei Mironov (președinte interimar) și Ștefan Starciuc, iar trei funcții fiind vacante).

Astfel, faptul că, în prezent, la Curtea de Apel Comrat activează doar 4 judecători constituie un impediment pentru formarea unui complet de judecată în vederea examinării cererii de recuzare depusă de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile judecătorilor Curții de Apel Comrat, Ștefan Starciuc și Grigore Colev.

Prin urmare, în temeiul art. 53 alin. (3) din Codul de procedură civilă dacă, din motivul recuzării, în instanța sesizată cu cauză nu se poate constitui complet de judecată, cererea de recuzare se va judeca de instanța ierarhic superioară spre care se îndreaptă calea de atac respectivă.

În conformitate cu art. 52 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, greșierul sânt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeiuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanță.

Propunerea de recuzare și de abținere de la judecată se face oral sau în scris pentru fiecare în parte, trebuie să fie motivată și prezentată până la începerea dezbaterii cauzei în fond. Cererea de recuzare și cererea de abținere de la judecată pot fi înaintate mai târziu doar dacă autorul lor a aflat de existența temeiului recuzării sau abținerii după ce a început judecarea cauzei în fond.

La rândul său, art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă prescrie că judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile a înaintat în temeiului art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, cerere de recuzare judecătorilor Curții de Apel Comrat, Ștefan Starciuc și Grigore Colev, invocând că au pronunțat decizia din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Comrat pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Vasile împotriva Ninei Mustață și lui Mustață Vasile cu privire la repararea prejudiciului moral.

Completul de judecată apreciază ca fiind declarative temeiurile de fapt invocate în propunerea de recuzare, și anume că lipsa obiectivității și nepărtinirii judecătorilor Curții de Apel Comrat, Colev Grigori și Starciuc Ștefan se demonstrează prin pronunțarea deciziei din 08 iunie 2022, prin care aceștia și-au expus poziția în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Vasile împotriva Ninei Mustață și lui Mustață Vasile cu privire la repararea prejudiciului moral.

Or, dreptul la recuzare a judecătorilor în temeiurile prevăzute de lege constituie în sine o garanție a independenței și imparțialității instanței judecătorești, deoarece ordinea procesuală a soluționării cererilor de recuzare a judecătorilor, precum și limitele impuse de lege pentru admiterea recuzărilor urmează să contracareze abuzurile justițiabililor și să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.

Astfel, Completul deduce că imparțialitatea judecătorilor s-ar defini prin absența prejudecăților sau a părerilor preconcepute. Din perspectiva art. 6 paragraful 1 al CEDO, Curtea Europeană a Drepturilor Omului indică asupra faptului că, imparțialitatea unui tribunal trebuie determinată potrivit unui demers subiectiv și a unui obiectiv, analizate în raport cu fiecare magistrat din complet (cauza Klein și alții vs Olanda).

Pentru a se expune pe marginea propunerii de recuzare, Completul consideră imperioasă analiza celor invocate de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Așa, în cauza Piersack împotriva Belgiei (1 octombrie 1982, § 427) Înalta Curte face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (cauza Grieves împotriva Regatului Unit, 16 decembrie 2003, 57067/00).

Atunci când testul se aplică unui complet de judecatori, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii

acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (cauza Castillo Algar împotriva Spaniei; și cauza Morel împotriva Franței). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănui că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănuială poate fi obiectiv justificată (a se vedea Ferrantelli and Santangelo împotriva Italiei și Wettstein împotriva Elveției).

În cauza Micallef împotriva Maltei, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

În această ordine de idei, Colegiu deduce că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, pct. 58).

Or, conform criteriului subiectiv, imparțialitatea personală a fiecărui judecător al completului este prezumată până la proba contrară, astfel că cel care invocă încălcarea articolului 6 din Convenție trebuie să facă dovada că judecătorul a fost influențat în mod personal, că a avut interes să soluționeze cauza într-un anumit mod.

Criteriul obiectiv presupune analiza existenței unor fapte determinate și verificabile care pot ridica îndoieli cu privire la imparțialitatea judecătorului, independent de comportamentul său personal. Se are în vedere deci competența sa funcțională. Scopul acestei analize este acela de a se stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauza respectivă.

Prin urmare, Completul consideră că nu sunt temeiuri de admitere a cererii de recuzare, deoarece argumentele invocate de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile nu pot constitui drept circumstanțe care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Comrat, Colev Grigori și Starciuc Ștefan la examinarea prezentei cauze în ordine de apel.

Or, faptul că prin decizia din 08 iunie 2022, judecătorii Curții de Apel Comrat, Colev Grigori și Starciuc Ștefan au respins apelul declarat de avocatul Alexandru Găină, în interesele lui Sandu Vasile împotriva hotărârii din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Vasile împotriva Ninei Mustață și lui Mustață Vasile cu privire la repararea prejudiciului moral, nu trezește suspiciuni de imparțialitate a acestor magistrați la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

În atare circumstanțe, se ajunge la concluzia că, în speță, propunerile de recuzare sunt înaintate din suspiciunea de lipsă a imparțialității magistraților, însă care nu are suport probatoriu. Însă, simpla invocare a suspiciunilor de părtinire nu pun la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea judecătorilor recuzați, iar drept urmare nu poate constitui temei de admitere a propunerilor de recuzare.

Dealtfel, obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Colev Grigori și Starciuc Ștefan nu poate fi pusă la îndoială din simpla presupunere, or, această declarație este

lipsită de suport probant, iar simpla presupunere de poziție părtinitoare nu constituie împrejurare care pune la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea acestor magistrați.

La aspectul dat Completul reiterează că, prin prisma criteriului subiectiv, imparțialitatea personală a fiecărui judecător al completului este prezumată până la proba contrară, astfel că Primăria municipiului Comrat și președintele Consiliului municipal Comrat trebuiau să facă dovada că judecătorii Colev Grigori și Starciuc Ștefan au fost influențați în mod personal și că au un interes să soluționeze cauza într-un anumit mod.

Din considerentele menționate supra, Colegiul ajunge la concluzia că propunerile de recuzare înaintate de către avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile judecătorilor Curții de Apel Comrat Colev Grigori și Starciuc Ștefan urmează a fi respinsă ca neîntemeiată

În conformitate cu art. 50 alin. (1) lit.e), art. 269-270 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge propunerea de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Comrat Colev Grigori și Starciuc Ștefan, înaintată de către avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Sandu Vasile, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mustață Nina și Mustață Victor împotriva lui Surdu Victor cu privire la repararea prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi